

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 8 czerwca 2026 r.

Poz. 2378

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.53.2026 WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 2 czerwca 2026 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436 oraz z 2026 r. poz. 252)

stwierdza się nieważność

§ 8 pkt 4 zdanie drugie załącznika do uchwały Nr XXI/127/2026 Rady Gminy w Lipnicy z dnia 30 kwietnia 2026 r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Lipnica, na rok 2026.

Uzasadnienie

W dniu 5 maja 2026 r. do Wojewody Pomorskiego wpłynęła uchwała Nr XXI/127/2026 Rady Gminy w Lipnicy z dnia 30 kwietnia 2026 r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Lipnica, na rok 2026, zwana dalej „uchwałą”.

W toku czynności nadzorczych, pismem z dnia 11 maja 2026 r., organ nadzoru zawiadomił Radę Gminy w Lipnicy o wszczęciu postępowania nadzorczego oraz umożliwił złożenie wyjaśnień w sprawie. Po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego organ nadzoru stwierdził, że uchwała w zakresie wskazanym w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

Jako podstawę prawną podjęcia uchwały wskazano art. 11a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, z 2022 r. poz. 2375 oraz z 2025 r. poz. 1696 i 1795), dalej jako: „ustawa” oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436 oraz z 2026 r. poz. 252).

W § 1 uchwały Rada Gminy w Lipnicy przyjęła Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Lipnica na rok 2026, stanowiący załącznik do uchwały - dalej jako: „Program”. W § 8 pkt 4 zdanie drugie Programu Rada Gminy w Lipnicy zawarła przepis, zgodnie z którym „(...) *W przypadku ustalenia właściciela zwierzęcia, które zostało schwytane, właściciel ponosić będzie koszty związane z jego wylapaniem i utrzymywaniem (w tym koszty opieki weterynaryjnej) w wysokości wynikającej z obowiązującej umowy z podmiotem wylapującym bezdomne zwierzęta, cennika lecznicy zwierząt i cennika w schronisku*”.

Zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Artykuł 11a ustawy, na mocy którego podejmowane są uchwały w sprawie Programu, nie zawiera podstawy prawnej do regulowania kwestii ponoszenia przez właściciela kosztów związanych z wylapaniem i utrzymywaniem jego zwierzęcia (w tym kosztów opieki weterynaryjnej). W ocenie organu nadzoru Rada Gminy w Lipnicy, regulując w Programie kwestię ponoszenia takich kosztów przez osoby trzecie, działała bez podstawy prawnej, co stanowi naruszenie art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto organ nadzoru zaznacza, że kwestionowana regulacja zawarta w § 8 pkt 4 zdanie drugie Programu, odnosi się do sytuacji, w której właściciel zwierzęcia jest już znany. W takim przypadku nie można mówić o zwierzęciu bezdomnym. Podkreślić należy, że zgodnie z art. 11a ust. 5 ustawy koszty realizacji programu zapobiegającego bezdomności zwierząt ponosi gmina, dlatego również z tego powodu brak jest ustawowego upoważnienia do obciążania osób będących właścicielami zwierząt kosztami poniesionymi przez gminę

w drodze aktu prawa miejscowego. Jak słusznie wskazuje w tym przedmiocie Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach (por. Wyrok WSA w Kielcach z dnia 10 kwietnia 2019 r., sygn. akt II SA/Ke 44/19) „*W ustawie o ochronie zwierząt nie przewidziano możliwości przerzucenia albo zwrotu w trybie administracyjnym takich kosztów ani w całości, ani w części na właściciela zwierzęcia uznanego za bezdomne. Pogląd ten zasadny jest tym bardziej, jeśli weźmie się pod uwagę art. 7 ust. 4 ustawy o ochronie zwierząt, formułujący możliwość obciążenia kosztami utrzymania zwierzęcia właściciela, od którego zwierzę czasowo odebrano. Nie oznacza to, że gmina nie może dochodzić od właściciela zwrotu świadczenia (dochodzenie takich należności może odbywać się jednak tylko na drodze postępowania cywilnego). Natomiast właściwą podstawą do rozstrzygnięcia o kosztach wyłapania i umieszczenia w schronisku zwierzęcia, które zostało pozostawione bez należytej opieki nie może być akt prawa miejscowego, ponieważ może on być wydany wyłącznie w takim zakresie, jaki przewiduje ustawa*”. Powyższe stanowisko znalazło aprobatę w orzecznictwie sądów administracyjnych, np. w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 8 stycznia 2014 r. (sygn. akt II SA/Wr 839/13), wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 9 kwietnia 2014 r. (sygn. akt II SA/Wr 82/14), wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 13 grudnia 2023 r. (sygn. akt II SA/Ke 569/23), wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 listopada 2015 r. (sygn. akt II OSK 655/14).

Organ nadzoru wskazuje zatem, że rada gminy nie może obciążać kosztami realizacji programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt zewnętrznych podmiotów. W ocenie organu nadzoru postanowienie § 8 pkt 4 zdanie drugie załącznika do uchwały, zgodnie z którym kosztami zapewnienia opieki obciążony zostanie właściciel zwierzęcia, w sposób istotny narusza art. 11a ust. 5 ustawy w zw. z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wobec powyższego, stwierdzenie nieważności § 8 pkt 4 zdanie drugie załącznika do uchwały Nr XXI/127/2026 Rady Gminy w Lipnicy z dnia 30 kwietnia 2026 r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Lipnica, na rok 2026 jest uzasadnione i konieczne.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego.

WOJEWODA POMORSKI

Beata Rutkiewicz